

ostal. Ravno to velja o drugih činkvantinovih sortah, katerih seme sem si pri Bevilakvi v Veroni naročil. Da obe te dve sorti manj prostora potrebnjete, je obče znano. Pignoleto, kupljen v grof Atemsovi semenski prirejalnici, me je pa najbolj veselo iznenadil. Zavzema še manj prostora, kakor činkvantin, ker je še bolj šibke rasti. Stebla po 2—2.5 metrov visoka so bila le redko kje debelejša od mazinca (malega prsta).

Praznih ali jalovih stebel ni bilo najti, nasproti pa pogostoma stebela s tremi stroki. Stroki so imeli do 24 podolgovatih, seveda le 16 centimetrov dolgih, večidel še krajših rajd zrnja. Zrnje je bilo, rekel bi, natlačeno, na površju skoraj ravno in pri snemanju zadnje dni septembra že tako suho, da je bilo brž brez vsega daljnega pripravljanja že za na mlin. Barva je bila še bolj živa in rumena od činkvantineve. Po množini je bil pridelek le malo zaostal za pridelkom polutanke. Kljub škodi po plohab, ki so nam bile nad tretjino njiv pokončale, se je pridelalo 30 do 40 hektolitrov na hektaru. Kdor gleda posebno na lepo zrnje ali kdor ga na vago prodaja, ta naj le po tej sorti seže, gotovo bode zadovoljen z njo. Kjer se veliko turšice sadi in prideluje, tam se mora posebno na hitro rastoče sorte ozir jemati, ker te mogoče storé z potrebnimi opravili do konca priti ob onem času, ob katerem je ravno najlahkejšé delavcev dobiti.

Salatne rastline.

M. Rane sorte salate glavatice se od decembra do začetka marca v gnojne grede sejejo, presajajo in v njih v glave vzrejajo. Brž pa, ko spomlad le nekoliko v deželo poluka, se jeden del sajenk iz gnojne grede v vrtno grede presadi. Če ima skozi celo leto do jeseni na vrtu vedno salata glavatica pri rokah biti, se mora setev (sejejo se pa le boljše sorte) že začetek marca začeti in do začetka avgusta nadaljevati. V preteku tega časa se vsakih 14 dni setev ponavlja. Naj prijetnejša pa tudi redkejša je glavatica o času žetve, ki se mora takrat posejati brž, ko je prva za porabo. Množino sajenk, ktere se morajo v grede posaditi, določuje potreba. Sajenice se črevelj za črevelj in četrta druga od druge posadé. Zemlja se na znani način obdelava. Setvine grede ranih setev pod milim nebom se polagoma tako izredčijo, da se vsakega pol črevlja jedna sajénica pušča. Te se hitreje od presajenih razvijajo in prej v glave grejo.

V časih se salata glavatica tudi med fižol, brž ko se je posadil, prav redko sem ter tje zatosi. Pri okopavanju se preobilne sajénice potgajo, druge pa pusté na svojem mestu nepresajene rasti. To je mogoče, ker salata, predno se fižol vzpenjati in ovijati začne, vzgodnjava in lahko odpravi.

Ravno tako se more salata tudi med kumare in med zimsko zelenjavo sejati, ker jo salata

mrešja zlasti zemnih bolh varuje in ker se za časa, ko druge prostore začno potrebovati in se razširjati, salata že lahko odpravi in porabi. Tako je mogoče več pridelkov na istem kosu zemljišča pridelati, kar je pri vrtnarju, keremu mora zemlja največi dobiček prinašati, zelo imenitno.

Sorte vezavne salate se navadno še le maja ali junija sejejo, da se morejo o dneih največe vročine rabiti. Te salatne sorte vročino lahkéjše prenašajo in ne grejo tako brž v glave in v seme. Toraj so dobre nadomestovke salate glavatice v tem letnem času. Vezavne salate ne grejo same ob sebi v glave in se morajo, če se hočejo nježni listi dobiti, povezati. (Dalje prih.)

Deželna sadje- in vinorejska šola pri Mariboru je še komaj 4 leta stara in že blagonosno upljiva na vse strani; tudi stroški postajajo od leta do leta manjši, ker se lastni dohodki množijo. Mislimo, da mnogim bralcem ustrežemo, ako nekoliko o tem važnem zavodu spregovorimo. Za sedaj hočemo objaviti nekaj iz jegovega proračuna in tiskanega paročila. Letošnji stroški so nastavljeni na 20.158 fl., dohodki pa na 4310 fl. tako, da bo dežela imela pokriti 15.848 fl., drugo leto pa 14.318 fl. — Od 1. marca 1875 do 1. marca 1876 je šola obiskovalo 28 učencev, med temi jih je 25 imelo štipendije. Izšolani učenci so nekteri dobili že lepe službe kot oskrbniki, dobro plačani viničarji ali gorniki, in vrtnarji. Lani od 2—28. avg. se je vršil poduk v sadje- in vinoreji za 15 štajerskih in 7 kranjskih učiteljev. Tudi urednik „Slov. Gospodarja“ se je udeleževal in mora priznati, da so gospodje, zlasti ravnatelj g. Göthe izvrstno vse razlagali in dokazivali. Potem je bil dvakrat za goste poduk o kletarstvu, kojega se je udeležilo 38 gospodov iz raznih krajev, med njimi tudi znani slovenski rodoljub g. J. Kukovec v Ljutomeru. Poduka za viničarje, od 14.—26. februarja se je želelo udeležiti 50 viničarjev, a poduk je letos bil samo namenjen dvajseterim; ostali morajo čakati. — Potni učitelj g. Kalman je o kletarstvu, sadje in vinorejstvu govoril v Spielfeldu, pri sv. Galu, Lipnici, potem v Poličanah in v Brežicah (slovenski?). Ravnatelj g. Göthe sestavlja sedaj zanimivo zbirko vseh zemljišč štajerskih, kder vinsko trto sadijo. Tudi je ustanovil meteorologično štacijo, kder vsaki den vremenske spremembe opazujejo in vestno zapišujejo!

Sejmovi. 24. marca v Slov. Gradcu. 27. marca v Dobovi, v Lembergu, v Teharjih, v Podplatah. 31. marca v Rogatcu.

Dopisi.

Iz Maribora. (Nemškutarji, — dr. Radaj, — g. Vajksl). Zastran poslednje naše volitve je še treba sledeče objaviti. Nemškutarji s svojim Wreclnom pri volitvi tepeni, so se hudo

razsrdili in s pomočjo znanega Seidlna, kateremu sicer tudi že precej za kožo gre, skovali ugovor ali protest zoper volitev dr. Radaja. Ta protest je ne samo neumen, bedast, temuč tudi nesramen in kaznovanja pred sodnijo potreben. Podpisale so ga sledeče osebe: Schalk, Rudolf, Forster, Formacher, Martschitsch, Lobnigg, Löschnigg (Bergenthal-ski), Grashütz, Povoden, Anton Rath, Stanzer, Gartner in naposled vsaj deloma tudi — Wretzl. Ti nemškutarji očitajo nam Slovencem, da smo nesramno in s samimi lažmi agitirali, da smo ljudi strašili, da bodo, če Wretzla izvolijo, za Brandstetterjem 2 milijona plačali, in takih laži je več v protestu. Potem se zaganjajo v poslanca dr. Radaja in zahtevajo, da se volitev ovrže, in sicer zato, ker jim dr. Radaj sploh ni pošten, da je v preiskavi zaradi Brandstetterja in da je bil v tožbi neke Wabitsch-ke obsojen. Tako so ugovarjali pismeno imenovani nemškutarji — ali sramotno so padli v mlako in pridejo sedaj pred sodnijo. Dr. Radaj toži vse od Schalka do Wretzla, ker so tako drzno in lažljivo poštenjaku dr. Radaju pred deželnim zborom in celo Štajersko in še daleč čast vzeti hotli, pa ni se jim posrečilo. Celjska okrožna sodnija je namreč na prašanje štajerskega zbora hitro pismeno odgovorila, da dr. Radaj ni v nobeni preiskavi; zastran Wabitschke pa se je predložila pismena sodnijska odločba, po kateri je bil dr. Radaj že pred 3 leti za nekrivega spoznan. Sploh vse, kar se je dr. Radaju od nemškutarjev učitalo, je se pokazalo izmišljeno, lažljivo, in bil je za poslanca potrjen. — Blagi narodnjak in mnogozaslužni predstojnik v Cvetkoveih g. Vajksl, je bil kot volilec s svojimi čvrstimi sinii v krčmi pri Cizrlu, ko ga je mesar in nemčur Lorber surovo psoval in zasramoval. Pri sodnijski razpravi pa je miraljubni Slovencem odstopil proti temu, da ga je sicer ponosni nemškutar Lorber prav ponižno za odpuščanje poprosil. Tudi prav! Resnično, den 26. februarja bil je za nemškutarje poln nesreče in sramote. Bodi jim!

Iz Slov. Bistriškega okraja. (Po volitvi). Poličane pokriva trda ledena skorja kat. duhovščini in cerkvi sovražne nemškutarije. Kdaj bo tje pripihal topli veter katoliško-narodnega duha se ne ve, pa je tudi malo upanja, da se bo to v kratkem zgodilo, ker so Poličane tak kraj, o katerem Slovenci pravijo, da je Bog čez njega mahnil: „Pekel.“ Pa čeravno se je volilni mož iz Pekla pripeljal volit nemškutarskega kandidata, je vendar le moral propasti, vsaj vrata Pekelska ne bodo premagale kat. Cerkve, pa tudi volilci Pekelski ne bodo razrušili narodne stranke. V Studenicah je sicer za zdaj bilo slabo, pa upamo, da se bo na boljše obrnilo; še ni zgubljeno, ker nekateri možje te fare sicer spoznajo, kar bi bilo za nje prav in koristno, pa bojijo se zamere. Treba je le prazni strah pred ljudmi odložiti!

Makolj si tudi nemškutarji nikakor ne smejo

prisvojevati; one so v večini narodne, le edini Makolski mesar je stal na liberalno-nemškutarski strani, čemur se nihče ne čudi, ker v njegovi rodbini od nekaj že vlada toliki srd in toliko črtenje do vsega, kar je slovensko, da se je rodbinsko ime slovensko odpravilo in v nemško prekrstilo. Imenovala se je namreč ta familija nekaj „Jurčič“, pa eden prededov sedanjega mesarja je svoje ime spremenil, ter se začel imenovati „Georg“. Zeleti je, naj bi Makolčani ob priložnosti drugih volitev ta madež zbrisali s tem, da si za volilnega moža nebi izbrali tako zagriznjene nemškutarja, ampak moža, kakoršen je č. g. župnik Hajšek ali g. Urlep in drugi.

Iz Hoč pri Mariboru. Število „Slov. Gosp.“ se je pri nas na 12 iztisov pomnožilo, med tem ko ste 2 „Mariboržanki“ ob novem letu na večno spanje zaspale. Sicer še imamo 3 bosonoge dečke „Dorfbote“, vendar bi za nje, ki ga čitajo, mnogo boljše bilo, ako bi za svoje gospodarstvo več skrbeli, ter „Volksbildungsverein“ pustili pri miru — Bog jim skoro pamet razsveti!

Na den poslednje volitve so si naši nemčurji oskrbeli 2 „bandi“ ter že na vse zgodaj veselja in vina pijani vriskali. Ali kratko je bilo njihovo veselje. Zvečer so imeli še komaj $\frac{1}{2}$ bande, ter so se prav poparjeni tiho razšli vsak na svoj dom. Tolažijo se, da nas bode v letu dnevih že nemški „Prajs“ v svojem želodcu imel. Ali Bog jim odpusti njihovo neumno željo, ki se jim ne bode spopolnila, vsaj do tistih dob ne, dokler je še nas 16 milijonov Slavjanov, vernih cesarju in domovini! Moram namreč povedati, da imamo tukaj takšnih prusoljubnih nemčurjev, ki pri vsakej priliki Bismarka in jegovo švabsko druhal časté. Seveda pri njih je to „ustavoverstvo!“ Tudi pri mesarju Lorberju so nemčurji izobesili veliko nemško, t. i. sedaj prusko črno-žolto-rudečo zastavo, cesarske avstrijske pa niso zmogli — nobene. No, avstrijski (?) ustavoverci, ali vas ni nič sram takega vsaj nekako po sumljivem domoljubju smradečega postopanja? Mi Slovenci smo pa imeli zraven slovenske lepo, krasno cesarsko zastavo! Nekateri volilci so prisiljeni volili nemškutarja; tako so mi namreč sami pravili. Krčmar Sivšek se je baje bal za marljivega pivca sosedu in rejenca nemškutarskega kandidata! Upamo, da prihodnjic naši volilci ne bodo več poslušali ljudi, kakoršni je Gornje-hočki Röttschnigg, ki zraven svoje nestrpljive nemškutarije zmore tudi precej surovosti. Tako je nedavno v gostilnici surovo psoval v poštenega narodnega Glaserja mlajšega rekoč: vi Pohorci, vi ste sami biki in osli... No, mi Pohorci se o tej surovosti ne bomo veliko jezili, ker vemo, da to druga ni, kakor čista nemčurska „bildunga“, katero najmanj Röttschniggu zavidamo!

Od sv. Marjete na Pesnici. (+ Č. g. Jan. Kurnika), župnika v pokoju smo 13. t. m. izročili materi zemlji. Sprevod, kojega so vodili

rajukega brat č. g. J. Kurnik, duhovni svetovalec in župnik pri sv. Petru pri Radgoni, je počastilo 12 duhovnikov in mnogo ljstva. Pokojni so bili rojeni na sveti den 1. 1790, za mešnika posvečeni 21. sept. 1814. in so 12 let služili za kaplana pri sv. Roprtu, potem 3 leta za kurata pri sv. Križu in 23 let za župnika pri sv. Marjeti. Ostali čas svojega 86 let dolgega življenja bili so v pokoju na svojem posestvu v Mučeni, deloma v Hrastovškem gradu. Rajniki so sloveli zaradi svoje šegavosti in vedno vesele, dobrohotne šaljivosti. Jihov spomin pri cerkvi varujejo lepo vbrani zvonovi l. 1845. priredjeni in lepa Marijina podoba na noslicah, ki se rabi pri slovesnih sprevodih. Naslednik v župniški časti so jim bili č. g. Franc Dreisiebner, toda pri smrti so jim bili prednik; lani smo nepozabljivega Dreisiebnerja pokopali. Sedaj počivata oba župnika na tukajšnjem pokopališču drug trdno zraven drugega. Bog jima daj večni mir in pokoj, katerega sta si častita starčeka po dolgem, trudopolnem delovanju gotovo pozelela!

Od sv. Janža na Dravskem polju. Pred večimi leti smo si sv. Janževski farmani po prizadevanju učitelja g. Fr. Roškerja omislili nove orgle, ki so nas s prav prijetnim svojim glasom razveseljevale in k pobožnosti nagibovale. Radi smo pozabili stroške. Od tiste dobé, kar učitelj ne opravlja več meznarske službe, plačujemo na leto precejšno svoto sedanjemu učitelju za orglanje in vendar orgle že več tednov molčijo, kakor da bi bil nastopil večni veliki petek. Orgle so se pokvarile, a nihče ne skrbi za popraviljanje — menda ker imamo preveč predpostavljeneh, ker nobeden ne vé, v katerega področje bi spadalo popraviljanje sv. Janževskih orgel.

Iz Ulimja. (Predstojniki — letina). Prebravši dopis iz Podčetrtka v 11. številu „Sl. Gosp.“ sem dopisniku za vsem pritrdil — golo resnico je pisal o naših slabih cestah, zlasti na Virštanju. Sicer se nahaja v vsakem kotu kamenja dovolj, da bi se ž njim mlake zadelale in steze popravile, toda nič se ne zgodi, tako slabe predstojnike so si ljudje l. 1874. izvolili; sedaj se kesajo — prepozno. Ulimjčani smo starega potrdili in smo ž njim zadovoljni, a druga je na Virštanju, kder je ostarjaš Jan. Leskovšek za predstojnika. Težko mu bo kde enakega najti. Ko bi steze bile, da bi komaj največji vol roge iz blata kazal, on se nebi zmenil za nje. Tudi se ne zmeni veliko, če ljudje marsikaj, ne ravno preveč lepega, govorijo o tem, kako se pri njegovej krčmi godi. Ko bi vse polno vlačigarjev in tatov po okolici mrgolelo, Bog varuj, da bi kdo kaj storil ali pa rekel. V tej reči je res žalostno pri nas. Še nekaj! Ni dolgo, kar je došla zapoved od okrajnega glavarstva iz Brežic, da mora vsak svoje službene knjižice imeti. Pri tej priliki se pa je g. Leskovšek pokazal ne navadno živahen pa tudi strog in hud zlasti pri starih babicah, domačih farmancah. Dva žandarja in srenjski berič Šlender (Ploh) sta jim pobrala

vse do zadnje cote v tistem velikem snegu, ko sirote še do drv niso mogle; odeje so iz njih trgali, plenice iz pod otrok pipali, rute iz glav jemali in Bog vedi, kaj vse počenjali.

Trta je pri nas precej trpela po zimskem mrazu, zimina pa, hvala Bogu, lepo kaže, le tu pa tam je pognjila pod snegom, ki je bil letos tolik, kakoršnega le stari ljudje pomnijo, da je zapadel l. 1829.

Iz Celja. († Gospa Ana Baumbach) je v noči od 19—20. t. m. umrla v 100. letu. Bila je rajna 9. maja 1776 rojena in je 16 let stara se omožila z lekarjem Francem B.; po srečnem 53letnem zakonu je od l. 1845 živela kot vdova in velika dobrotnica ubogih, ter je bila zavoljo svoje dobrotljivosti od svitl. cesarja z zlatim križem s krono pred par leti počeščena; 3 leta že ni mogla zavoljo telesne slabosti več v cerkev hoditi, a nikdar ni pozabila o Velikinoči in o Božiču doma sv. zakramentov prejeti in z vsemi previdena je tudi svet zapustila po dolgem in lepem življenju. Pri njenem mrtvaškem odru veliko ubogih žaljuje. Naj v miru počiva!

Iz Šoštanja. V številu 12. „Slov. Gosp.“ objavlja nek dopisnik pogovor med Jurjem in Markom. Tisti pogovor je lažnjiv, ker midva Ferdinand Korošec in Franc Steblovnik pričujema, ki sva poleg pri igri bila; gola laž je, da bi bil imenovan mesar govoril, da še nismo v Šoštanju nikdar Kristusa imeli; tako brezbožni še pa vendar v Šoštanju nismo, ampak v vsakej hiši se nahaja božja martra. Tudi pri igri ni bilo nobenega Jurja in nobenega Marka; dopisnik pa naj posehmal takšnih lažnjivih reči ne piše, in svoje dolžnosti opravlja, druge pa pri miru pusti!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V Slov. Gradcu je bil 16. t. m. za deželnega poslanca izvoljen vitez Nared — liberallec in ustavak. — Štajerski deželni zbor je sklenol postaviti, po katerem bo smel vsak poslanec prašanja staviti do vlade o rečeh deželo zadevajočih, če so na pismenem naznanilu interpelacije podpisani 3 poslanci. Deželni odbor svetuje nekoliko spremem volilnega reda za volitev v deželni zbor, ki pa niso nobene vrednosti, če ne te, da bi se nemško liberalnim kandidatom vsaj nekoliko pomagalo do zmage. Tako hočejo, da bi pri nas Mariborski okraj volil sam enega poslanca, št. Lenartski in Slov. Bistriški pa tudi enega v Mariboru, potem Celjski, Vranski in G. Graški enega v Celju, in Laški, Šmarski in Konjiški enega tudi v Celju. Bržčas iz te volilne geometrije ne bo nič. — Gradec ima 4 poslance in prosi, naj se mu jih odmeri 8 v podporo liberalcem zoper večjidel konservativne kmetske poslance. Vsled tega so slovenski poslanci: Herman, dr. Vošnjak, dr. Dominkuš, dr. Srnc, Šneiderič in, čuda velika, tudi Mahrenberški Šmit sklenoli govoriti za pom-